

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 22. marts 2007
Kontor: Lovteknikkontoret
Sagsbeh: Johannes Martin Fenger
Sagsnr.: 2006-776/16-0001
Dok.: JMF40283

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

**betænkning nr. 1486/2007 om alkohol i udåndingsluft og en
nulgrænse for euforiserende stoffer mv.**

I. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Betænkning nr. 1486/2007 om alkohol i udåndingsluft og en nulgrænse for euforiserende stoffer mv., som forslaget til lov om ændring af færdselsloven (Alkoholkoncentration i udåndingsluft, nulgrænse for euforiserende stoffer m.v.) bygger på, har været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, byretterne og dommeren på Bornholm, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Borgernes Havarikommission, Business Danmark, Centralforeningen af Taxiforeninger i Danmark, Chaufførernes Fagforening, Danmarks Transportforskning, Dansk Cyklist Forbund, Dansk Kørelærer-Union, Dansk Køreskole Forening, Dansk Taxi Forbund, Dansk Transport og Logistik (DTL), Dansk Vejforening, Danske Busvognmænd, Danske Kørelæreres Landsforbund, Danske Motorcyklisteres Råd (DMC), Danske Regioner, Fagligt Fælles Forbund 3F, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen for Trafikofre, Foreningen Liv og Trafik, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening, Køreprøvesagkyndiges Landsforbund, MC-Touring Club Danmark, Motorcykelbranchens Landsforbund, NOAH-Trafik, Retskemisk Afdeling på Retsmedicinsk Institut på Københavns Universitet, Retslægerådet, Rådet for Bæredygtig

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Trafik, Rådet for Større Færdselssikkerhed, Sund & Bælt og Trafikforskningsgruppen ved Aalborg Universitet.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, byretterne og dommeren på Bornholm, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Centralforeningen af Taxiforeninger i Danmark, Danmarks Transportforskning, Dansk Kørelærer-Union, Dansk Køreskole Forening, Dansk Transport og Logistik (DTL), Dansk Vejforening, Forenede Danske Motorejere (FDM), Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening, Retskemisk Afdeling på Retsmedicinsk Institut på Københavns Universitet, Retslægerådet og Rådet for Større Færdselssikkerhed.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

II. Høringssvarene

1. Generelle bemærkninger

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, byretterne og dommeren på Bornholm, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Dansk Transport og Logistik (DTL), Institut for Menneskerettigheder, Kommunernes Landsforening, og Retskemisk Afdeling på Retsmedicinsk Institut på Københavns Universitet har ikke bemærkninger til betænkningen.

Rigspolitichefen anbefaler, at betænkningens forslag gennemføres.

Rigsadvokaten og **Danmarks Transportforskning** tilslutter sig forslagene fra udvalget.

Politiforbundet i Danmark tilslutter sig hensigten og principperne i betænkningen.

Centralforeningen af Taxiforeninger i Danmark anbefaler kraftigt de foreslåede ændringer af færdselsloven.

Dansk Køreskole Forening ser det som et positivt tiltag, at der indføres en nulgrænse for euforiserende stoffer, og at målinger af alkoholkoncentrationen i udåndingsluften anvendes som bevis i sager om spirituskørsel.

Dansk Vejforening anfører, at foreningen som udgangspunkt er positivt indstillet over for de forslag, som fremsættes i betænkningen.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd stiller sig positivt over for hensigten og principperne i den udarbejdede betænkning, herunder det medfølgende udkast til lovforslag.

Rådet for Større Færdselssikkerhed har ingen bemærkninger til indholdet af betænkningen, som er fuldt ud i overensstemmelse med rådets holdning og ønsker til lovgivning på området. Rådet foreslår, at der i forbindelse med lovens ikrafttræden afsættes midler til gennemførelse af en målrettet politiindsats og to separate informationskampagner om henholdsvis nulgrænsen for euforiserende stoffer og den ændrede metode til måling af alkohol i udåndingsluften.

Justitsministeriet vil sammen med Rådet for Større Færdselssikkerhed drøfte behovet og mulighederne for at iværksætte en informationskampagne.

Det bemærkes i den forbindelse, at der under politiets og anklagemyndighedens bevilling på finansloven er afsat 15 mio. kr. årligt til informationskampagner på færdselsområdet. Justitsministeriet finder på denne baggrund ikke anledning til at afsætte yderligere midler til informationskampagner i forbindelse med det foreliggende lovforslag.

2. Målinger af alkoholkoncentrationen i udåndingsluften som bevis i sager om spirituskørsel

2.1. Generelt om forslaget om udåndingsmålinger som bevis i sager om spirituskørsel

Landsforeningen af beskikkede advokater finder ikke anledning til at ændre på et indarbejdet og velfungerende system, hvorefter påvirkethed af alkohol i færdselslovens forstand afgøres efter den målte blodpromille. Foreningen peger på, at indførelse af målinger af alkoholkoncentrationen i udåndingsluft som bevis i straffesager i 1997 blev opgivet på grund af

indvendinger fra jurister og retskemikere om, at der ville være individuelle udsving mellem målemetoderne på op til 40 pct.

Som det fremgår af pkt. 3.2.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, har udvalget anbefalet, at der tilvejebringes et retligt grundlag for at anvende målinger af alkoholkoncentrationen i udåndingsluft som bevis i sager om spirituskørsel. Udvalget har ved anbefalingen lagt vægt på, at måling af alkoholkoncentrationen i udåndingsluft er et mere skånsomt indgreb over for føreren end måling af alkoholkoncentrationen i blodet, at føreren straks vil blive bekendt med resultatet af målingen, og at tiden fra det strafbare forhold indtil straffen fastsættes vil kunne forkortes. Udvalget har endvidere lagt vægt på, at efterforskningen i sager om spirituskørsel vil blive forenklet og politiets kontrol dermed effektiviseret til fordel for færdselssikkerheden. Endelig har udvalget anført, at politi og domstole vil få et sikrere grundlag for at træffe afgørelse om midlertidig inddragelse af førerretten og varetægtsfængsling mv., og at målinger af alkoholkoncentrationen i udåndingsluften anvendes som bevis i vore nabolande.

Som det fremgår af pkt. 3.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, kan Justitsministeriet af de grunde, som er anført af udvalget, tilslutte sig udvalgets forslag.

Om de regler fra 1997, der som anført af landsforeningen ikke blev sat i kraft, bemærkes følgende:

Lov nr. 468 af 10. juni 1997 indeholdt regler om måling af alkoholkoncentration i udåndingsluft. Loven indebar, at trafikministeren efter forhandling med justitsministeren skulle bemyndiges til at indføre regler om udstyr til måling af alkoholkoncentrationen i udåndingsluft samt ækvivalensregler om alkoholkoncentrationen i udåndingsluft i forhold til alkoholkoncentrationen i blodet. De administrativt fastsatte regler om forholdet mellem alkoholkoncentrationen i blod og udåndingsluft skulle efter forslaget lægges til grund af domstolene.

De nævnte regler blev aldrig sat i kraft. Det blev efter lovens vedtagelse kritiseret, at reglerne forudsatte, at der består et fast forhold mellem alkoholkoncentrationen i blod og udåndingsluft. Der blev i den forbindelse bl.a. peget på, at det i praksis ville kunne forekomme, at en person efter de administrativt fastsatte ækvivalensregler ville blive dømt for spirituskørsel, selv om den pågældendes alkoholkoncentration i blodet lå under

den lovbestemte promillegrænse. Det blev anført, at bemyndigelsen til administrativt at fastsætte ækvivalensregler i betænkelig grad bevægede sig ind på det fundamentale straffeprocessuelle princip om domstolenes frie bevisbedømmelse.

Der henvises til betænkningens kapitel 5, afsnit 5.1.

Det foreliggende forslag adskiller sig fra reglerne i lov nr. 468 af 10. juni 1997, idet det efter lovforslaget vil fremgå direkte af ordlyden i færdselslovens § 53, stk. 1, at bestemmelsen indeholder to alternative gerningsindhold. Det medfører, at en fører vil kunne dømmes for spirituskørsel, hvis enten alkoholkoncentrationen i blodet overstiger 0,50 promille, eller alkoholkoncentrationen i udåndingsluften overstiger 0,25 milligram alkohol pr. liter luft. Den enkelte fører vil således have et klart retsgrundlag, der er fastlagt ved lov, at indrette sine handlinger efter.

Advokatrådet anfører, at det er en svaghed ved forslaget, at der kan forekomme tilfælde, hvor en person vil kunne dømmes, hvis den ene målemetode anvendes, mens der vil skulle ske frifindelse, hvis den anden målemetode anvendes. På den baggrund anfører Advokatrådet, at det alternativt kan overvejes at udforme lovgivningen således, at alkoholkoncentrationen i udåndingsluften gøres til hoveddeliktet, mens alkoholkoncentrationen i blodet forbeholdes de tilfælde, hvor en person enten ikke kan eller ikke vil medvirke til en udåndingsprøve. Dette vil efter Advokatrådets opfattelse mindske betydningen af forskellen i målemetode.

Landsforeningen af beskikkede advokater foreslår, at der gives borgeren mulighed for at forlange, at en udåndingsprøve efterfølges af en blodpromilleprøve således, at der sker frifindelse, hvis en af prøverne ikke påviser en overskridelse af den tilladte grænse.

Dansk Vejforening har anført det forbehold over for forslaget, at førere, der får taget en udåndingsprøve, ikke umiddelbart har nogen klagemulighed eller noget krav på en kontrollerende blodprøve. Foreningen finder i lyset af den usikkerhed, som målemetoden indebærer, at det ikke er betryggende, hvis udåndingsprøven gøres til eneste og endelige bevis.

Forenede Danske Motorejere (FDM) foreslår, at borgeren til enhver tid skal kunne kræve at få foretaget en blodprøve, og at det for borgeren gunstigste resultat skal lægges til grund.

Som det fremgår af pkt. 3.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, lægger Justitsministeriet vægt på, at det tilstræbes, at måling af alkoholkoncentrationen i udåndingsluft anvendes i videst muligt omfang i sager om spirituskørsel således, at bedømmelse af spritbilister sker så ensartet som muligt. Af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, fremgår, at det ved forslaget er forudsat, at der fremover kun i særlige tilfælde udtages blodprøve ved mistanke om spirituskørsel. Det må dog forventes, at der fortsat vil være behov for at udtage blodprøver i en række tilfælde, f.eks. hvor personer af fysiske årsager ikke er i stand til at afgive en tilfredsstillende udåndingsprøve, hvor der i forbindelse med en færdselsulykke må udtages blodprøve, fordi en eller flere førere er bevidstløse, eller hvor politiet ikke har et bevisalkometer til rådighed.

Justitsministeriet finder imidlertid ikke, at det i færdselslovens § 53, stk. 1, nærmere bør fastlægges, om der skal anvendes blod- eller udåndingsprøve som bevis i sager om spirituskørsel. Ministeriet har herved lagt vægt på, at der bør gives politiet rimelig mulighed for at tilrettelægge den mest hensigtsmæssige fremgangsmåde ved kontrollen i sager om spirituskørsel. Dette svarer til, hvad der gælder for politiets kontrol i sager om hastighedsovertrædelser, hvor hastigheden tilsvarende kan måles ved forskellige metoder.

Justitsministeriet finder endvidere ikke, at det vil være hensigtsmæssigt at give føreren krav på at få udtaget og analyseret en blodprøve. Det er i forbindelse med udvalgets anbefaling og lovforslaget antaget, at de bevisalkometre, der skal anvendes til måling af alkoholkoncentrationen i udåndingsluft, er tilstrækkeligt nøjagtige, jf. herved pkt. 3.2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Et krav på at få udtaget en blodprøve vil kunne medføre, at de gevinster, der er tilsigtet med forslaget i form af hurtigere og mere effektiv sagsbehandling hos politi, anklagemyndighed og domstole, går tabt.

Sager om overtrædelse af færdselslovens regler om spirituskørsel behandles som andre straffesager af anklagemyndighed og domstole efter retsplejelovens regler herom. Der vil således i forbindelse med behandlingen af straffesagen være mulighed for at rejse spørgsmålet om nøjagtigheden af målinger af alkoholkoncentrationen i udåndingsluft for retten.

Justitsministeriet har på den baggrund ikke fundet anledning til at foreslå særlige klagemuligheder vedrørende foretagelse af udåndingsprøve.

2.2. Omregningsforholdet mellem alkoholkoncentrationen i blod og udåndingsluft

Landsforeningen af beskikkede advokater har anført, at der er den afgørende indvending mod udåndingsmålinger, at man ved anvendelse af denne målemetode på grund af individuelle forskelle kommer til at kriminalisere personer, der målt efter blodpromille burde gå fri. Foreningen minder om, at inddragelse af førerretten er et vidtgående indgreb over for borgerne, og der bør tilstræbes en rimelig grad af sikkerhed og retfærdighed i forbindelse med indgrebet.

Forenede Danske Motorejere (FDM) har anført, at indførelsen af grænsen på 0,25 milligram alkohol pr. liter luft kan betyde, at grænsen for spirituskørsel i praksis bliver lavere end i dag. Forenede Danske motorejere finder dette betænkeligt ud fra den betragtning, at der fortsat vil være situationer, hvor der ikke kan foretages udåndingsprøve, men hvor en blodprøve vil være nødvendig, og hvor der derfor vil være forskellige grænser og derfor ikke ensartede forhold for alle borgere.

Retslægerådet anfører, at fastlæggelsen af et forhold på 2000:1 mellem alkoholkoncentrationen i blod og i udåndingsluft er konservativ og i et helt dominerende antal tilfælde ikke vil stille en sigtet ringere, hvis analyse af udåndingsluft indføres som bevismiddel. Retslægerådet anfører endvidere, at de fleste fejlkilder på grund af sygdom i luftveje eller lunger vil tendere til at give et højere forhold mellem alkoholkoncentration i blod og i udåndingsluft og således vil stille en sigtet bedre, end hvis der havde foreligget en blodprøve.

Som det fremgår af pkt. 3.2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, har udvalget anbefalet, at der ved fastlæggelsen af værdier for alkoholkoncentrationen i udåndingsluft fastsættes et forhold på 2.000:1 mellem blod og udåndingsluft. Herved forstås, at alkoholkoncentrationen i 1 milliliter blod er 2.000 gange højere end alkoholkoncentrationen i 1 milliliter luft.

Af pkt. 3.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår, at Justitsministeriet kan tilslutte sig udvalgets anbefaling om et forhold på 2.000:1 mellem alkoholkoncentrationen i blod og udåndingsluft. Justitsministeriet har herved lagt vægt på, at det efter forslaget vil fremgå direkte af ordlyden i færdselslovens § 53, stk. 1, at bestemmelsen indehol-

der to alternative gerningsindhold. Det medfører, at en fører vil kunne dømmes for spirituskørsel, hvis enten alkoholkoncentrationen i blodet overstiger 0,50 promille, eller alkoholkoncentrationen i udåndingsluften overstiger 0,25 milligram pr. liter luft. Den enkelte fører vil således have et klart retsgrundlag at indrette sine handlinger efter.

Justitsministeriet har i den forbindelse noteret sig, at der ikke fysiologisk kan konstateres et entydigt forhold mellem alkoholkoncentrationen i blod og udåndingsluft, idet dette forhold er afhængigt af en række fysiologiske forhold, som kan variere afhængigt af den konkrete person og den konkrete situation. Ministeriet har dog ligesom udvalget lagt vægt på, at de gældende regler om spirituskørsel i færdselslovens § 53, stk. 1, ikke kræver bevis for, at den pågældendes føreevne rent faktisk har været påvirket af alkohol. Det er således ikke efter gældende ret nogen entydig sammenhæng mellem grænsen for alkoholkoncentrationen i blodet og den enkelte førers evne til at føre motordrevet køretøj.

Justitsministeriet har ligesom udvalget endvidere lagt vægt på, at et forhold på 2.000:1 mellem alkoholkoncentrationen i blod og udåndingsluft vil medføre, at den altovervejende del af de førere, der domfældes for spirituskørsel på grundlag af alkoholkoncentrationen i udåndingsluften, også ville være blevet domfældt på grundlag af en blodprøve. Et forhold på 2.000:1 sikrer på denne måde, at der ikke i realiteten indføres en lavere grænse for alkoholindtagelse i forbindelse med kørsel i motordrevet køretøj end den nugældende grænse.

Det bemærkes, at forholdet på 2.000:1 mellem alkoholkoncentrationen i blod og udåndingsluft svarer til det forhold, som på tilsvarende vis er fastlagt i vore nabolande Norge, Sverige og Tyskland.

2.3. Sikkerhed for korrekte målinger af alkoholkoncentrationen i udåndingsluft

Politiforbundet efterlyser en mere konkret beskrivelse af eksempelvis konsekvenserne ved de nye målemetoder i forhold til de gamle anerkendte og præcise metoder, idet forbundet anfører, at det er af afgørende betydning, at der ikke berettiget kan stilles spørgsmål til troværdigheden af de nye målemetoder og præcisionen af resultaterne.

Dansk Vejforening efterlyser overvejelser om at øge sikkerheden i målemetoden, bl.a. ved at anvende specialiseret, fagligt personale til prøvetagningen.

Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd efterlyser en mere detaljeret beskrivelse af bl.a. konsekvenserne af de nye målemetoder med henblik på at sikre præcision af måleresultaterne.

Retslægerådet finder, at det er afgørende, at det specielt uddannede personale, som skal betjene og kvalitetssikre funktionen af bevisalkometrene, også optrænes i at vurdere, om der kan foreligge nogle af de situationer, hvor det er kendt, at alkoholkoncentrationen i udåndingsluften kan være for høj i forhold til blodkoncentrationen. I disse tilfælde bør man efter rådets opfattelse fortsat gøre brug af måling af koncentrationen i blodet. Retslægerådet anfører, at rådet ved vurdering af en sigtets alkoholindtagelse vil omregne en målt alkoholkoncentration i udåndingsluft til en dertil svarende koncentration i blod med en ækvivalensfaktor på 2000:1, som også er forudsat i lovudkastet. Retslægerådet peger i den forbindelse på, at dette i de fleste tilfælde vil medføre en undervurdering af blodalkoholkoncentrationen og dermed mængden af alkohol i organismen. Retslægerådet anfører endvidere, at hvis der i en konkret sag er foretaget måling af alkoholkoncentrationen i såvel udåndingsluft og blod, og den foreliggende udåndingsanalyse har givet et resultat, der ligger væsentligt over det, man ville forvente med den foreliggende viden om variation i forholdet mellem koncentration i blod og udåndingsluft, vil Retslægerådet ved eventuel forelæggelse tillægge blodanalysen afgørende betydning og anvende resultatet af denne ved vurdering af samlet konsum, tilbageregning og korrektion for efterindtag.

Som det fremgår af pkt. 3.2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, har udvalget understreget, at det er af væsentlig betydning, at de bevisalkometre, som skal anvendes af politiet, er pålidelige. Det er i den forbindelse udvalgets opfattelse, at der bør stilles krav om, at den type bevisalkometre, som politiet anvender, som minimum skal leve op til den anbefaling, som Den Internationale Organisation for Legal Metrologi (OIML) i 1998 har udgivet (OIML-anbefaling nr. 126). Derudover har udvalget anført, at politiet vil kunne anvende et teknisk fradrag i måleresultatet svarende til det fradrag, der efter gældende praksis sker i midelværdien af en blodprøve, for at udligne eventuelle måleusikkerheder forbundet med udåndingsprøver med det valgte alkometer.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, vil det være af væsentlig betydning, at de politifolk, der foretager målinger af alkoholkoncentrationen i udåndingsluften til brug som bevis i sager om spirituskørsel, har den fornødne uddannelse hertil. Justitsministeriet er således opmærksom på nødvendigheden af at foranledige fornøden uddannelse af de polititjenestemænd, der skal foretage målingerne.

2.4. Ændring af promillegrænsen for spirituskørsel

Dansk Køreskole Forening anfører, at der i forbindelse med forslaget kunne sættes en lavere grænse for alkoholkoncentrationen i blodet på 0,2 promille som i visse nabolande.

Spørgsmålet om sænkning af alkoholkoncentrationsgrænsen for spirituskørsel har ikke været overvejet af udvalget. Justitsministeriet har ingen aktuelle planer om at foreslå en sænkning af alkoholkoncentrationsgrænsen for spirituskørsel.

3. Kørsel med motordrevet køretøj under påvirkning af andet end alkohol

3.1. Generelt om forslaget om en nulgrænse

Advokatrådet har ingen bemærkninger til indførelse af en nulgrænse for kørsel under påvirkning af visse bevidsthedspåvirkende stoffer. Advokatrådet anfører, at det bør overvejes at undersøge eventuelle henfaldsproblemer for de omhandlede stoffer, og om dette i givet fald skal tillægges nogen betydning for bestemmelsens anvendelse.

Landsforeningen af beskikkede advokater kan ikke anbefale forslaget om en nulgrænse for visse bevidsthedspåvirkende stoffer. Foreningen peger på, at man ved en nulgrænse kriminaliserer et område, hvor en stor del af de undersøgte ikke er påvirkede og således ikke til skade for færdselssikkerheden. Foreningen peger i den forbindelse på, at de påvirkede vil være kriminaliserede af den eksisterende bestemmelse i færdselslovens § 54.

Dansk Kørelærer-Union, Dansk Vejforening og Forenede Danske motorejere (FDM) tilslutter sig forslaget om en nulgrænse.

Retslægerådet kan tiltræde en indførelse af en nulgrænse for euforiserende stoffer mv.

Som det fremgår af pkt. 4.2.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, har udvalget anbefalet, at der indføres en nulgrænse for kørsel af motordrevet køretøj med visse bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet. Udvalget har herved lagt vægt på, at en række stoffer har en bevidsthedspåvirkende virkning af en sådan art, at indtagelse af stofferne i almindelighed vil medføre betydelig risiko for, at den pågældende bliver ude af stand til at føre motordrevet køretøj på betryggende måde. Udvalget har i den forbindelse peget på, at kørsel med motordrevet køretøj under påvirkning af euforiserende stoffer forøger risikoen for færdselsulykker. Det gælder navnlig, hvis de euforiserende stoffer virker i sammenhæng med alkohol. Udvalget har endvidere lagt vægt på, at nulgrænse for visse bevidsthedspåvirkende stoffer i forbindelse med kørsel af motordrevet køretøj til fordel for færdselssikkerheden vil kunne medføre en effektivisering af retshåndhævelsen af reglerne om kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer. Herudover har udvalget lagt vægt på, at der i Finland, Sverige og Tyskland allerede er indført nulgrænser for visse stoffer i blodet i forbindelse med kørsel af motordrevet køretøj.

Som det fremgår af pkt. 4.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, kan Justitsministeriet af de grunde, som er anført af udvalget, tilslutte sig udvalgets synspunkter og forslag om en nulgrænse for kørsel med visse bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet.

For så vidt angår spørgsmålet om eventuelle henfaldsproblemer for de stoffer, som er omfattede af den foreslåede nulgrænse, fremgår det af pkt. 4.2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at udvalget har peget på, at nulgrænsen kun bør omfatte bevidsthedspåvirkende stoffer. Dette indebærer, at der skal være tale om såkaldte aktive stoffer, som faktisk er bevidsthedspåvirkende. Som et eksempel har udvalget anført, at det er velkendt, at det inaktive nedbrydningsprodukt THC-syre kan påvises i en urinprøve i dage eller uger efter cannabisindtagelse. Det er imidlertid ikke målinger af et sådant nedbrydningsprodukt, der skal danne grundlag for konstateringen af, om den pågældende har haft cannabis i blodet. For cannabis vil der blive tale om måling af den aktive komponent THC, der med en bagatelgrænse på 0,001 milligram pr. kg. blod kan påvises i en blodprøve i 4-5 timer efter indtagelse. Der henvises i øvrigt til betænkningens kapitel 5, afsnit 6.4.5, som indeholder en gen-

nemgang af bl.a. påvirkningsvarigheden for de almindeligt forekommende euforiserende stoffer.

3.2. Sikkerhed ved måling af bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet

Landsforeningen af beskikkede advokater bemærker, at der ikke i betænkningen er redegjort for risikoen for falsk positive svar i forbindelse med screening ved hurtigttests. Foreningen har endvidere peget på risikoen for, at man uden at vide det kan komme til at give positive udslag enten ved præliminære eller endelige prøver svarende til, hvad der kan ske ved passiv rygning.

Som det fremgår af pkt. 6.2.2. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, er det udvalgets opfattelse, at der bør gives politiet mulighed for at anvende hurtigttests med henblik på at øge mulighederne for at opdage kørsel under påvirkning af stoffer. Udvalget har endvidere bemærket, at måling af indhold af euforiserende stoffer i blodet også fremover vil kræve en efterfølgende udtagelse af blodprøve fra den pågældende fører, idet der ikke for tiden findes andre metoder til konstatering af sådanne stoffer i kroppen, som er egnede til bevismiddel i en retssag. Justitsministeriet finder på denne baggrund ikke, at risikoen for falsk positive resultater ved hurtigttest giver anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder.

Justitsministeriet skal bemærke, at det strafbare element i den foreslåede bestemmelse om en nulgrænse – på samme måde som ved spirituskørsel – er selve det forhold, at føreren har et stof omfattet af nulgrænsen i blodet. Måden stoffer er indtaget på, er derimod i almindelighed uden betydning. I tilfælde, hvor en person passivt har optaget et euforiserende stof i blodet, vil det være op til domstolene på baggrund af sagens omstændigheder at bedømme, om tilstedeværelsen af stoffet i blodet kan tilregnes den pågældende.

Det bemærkes i den forbindelse, at det ved lovforslaget er forudsat, at der ved måling af bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet anvendes bagatelgrænser, som skal sikre, at den pågældende person, inden blodprøven er taget, gennem et vist tidsrum har haft bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet, jf. pkt. 4.2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Meget små koncentrationer af et bevidsthedspåvirkende stof i blodet vil således ikke kunne føre til domfældelse for overtrædelse af den foreslåede nulgrænse.

Retslægerådet anfører, at betænkningen ikke i tilstrækkelig grad tager stilling til, hvorledes bagatelgrænserne skal fastsættes, og hvorledes kørsel under indflydelse af stoffer med koncentration omkring bagatelgrænserne – eller sådanne i kombination med alkohol – skal vurderes. Retslægerådet anfører i den forbindelse, at en kombination af stoffer under bagatelgrænsen og alkohol kan have en forstærket virkning svarende til, at den pågældende bliver påvirket. Retslægerådet peger på, at tidsrummet fra kørslen indtil blodprøveudtagningen vil kunne være kritisk, idet stofkoncentrationen i det pågældende tidsrum for visse lægemidlers vedkommende vil blive formindsket til en mængde, som er under bagatelgrænsen.

Efter den foreslåede bestemmelse i færdselslovens § 54, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, bemyndiges justitsministeren til administrativt at fastsætte regler om, hvilke stoffer som skal klassificeres som farlige for færdselssikkerheden og dermed bliver omfattet af nulgrænsen. Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3, forudsættes det, at der i forbindelse med udstedelse af regler i medfør af den foreslåede bestemmelse for hvert enkelt af de stoffer, som klassificeres som farlige for færdselssikkerheden, fastsættes bagatelgrænser (såkaldte cut off-værdier), som sikrer, at den pågældende person, inden blodprøven er taget, gennem et vist tidsrum har haft bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet. Bagatelgrænserne for hvert enkelt stof vil således efter forslaget blive fastsat i en bekendtgørelse, som udstedes af justitsministeren efter inddragelse af den fornødne retskemisk fagkyndige ekspertise. Der kan i øvrigt henvises til betænkningens kapitel, 6 afsnit, 6.4.5.7, hvoraf de bagatelgrænser der anvendes i visse andre lande fremgår.

Justitsministeriet kan endvidere bemærke, at der i tilfælde, hvor flere forskellige stoffer, som findes i blodet i mængder under bagatelgrænserne for de pågældende stoffer, tilsammen har en bevidsthedspåvirkende effekt, vil kunne dømmes efter den gældende bestemmelse i færdselslovens § 54, stk. 1, (der med lovforslaget bliver stk. 2), hvis føreren på grund af stofferne har været ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde.

3.3. Medicin

Forenede Danske Motorejere (FDM) udtrykker tvivl om, hvorvidt indtagelse af ikke-receptpligtig medicin vil være omfattet af nulgrænsen.

Som det fremgår af pkt. 4.2.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, er det udvalgets opfattelse, at den foreslåede nulgrænse ikke bør omfatte stoffer, der er optaget på liste C i bekendtgørelsen om euforiserende stoffer. Efter udvalgets forslag vil nulgrænsen således ikke komme til at omfatte stoffer, som i farmaceutiske præparater i almindelighed ikke er omfattet af forbud efter lov om euforiserende stoffer. Nulgrænsen kommer således ikke til at omfatte euforiserende stoffer, der lovligt kan indgå i medicin, som ikke er receptpligtig.

Som det fremgår af pkt. 4.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, kan Justitsministeriet tilslutte sig udvalgets forslag.

3.4. Kørelærere

Dansk Køreskole Forening kan kun tilslutte sig forslaget i betænkningen, hvis færdselslovens § 64, hvorefter kørelæreren anses for at være fører af bilen, ændres således, at færdselslovens §§ 53-55 ikke gælder for kørelæreren, hvis det er eleven, som er påvirket.

Efter færdselslovens § 64, stk. 1, anses en kørelærer eller en kørelærer-aspirant, der er til stede i bilen under øvelseskørsel, for at være fører af bilen. I de tilfælde, hvor kørelæreren eller kørelærer-aspiranten må anses som fører, gælder bestemmelserne i §§ 53-55 også for eleven.

Strafansvar for en kørelærer efter bestemmelsen forudsætter, at den strafbare handling kan tilregnes kørelæreren som uagtsom. Hvis en elev under øvelseskørsel overtræder f.eks. den foreslåede nulgrænse for kørsel med bevidsthedspåvirkende stoffer i blodet, vil kørelæreren således kun kunne straffes, hvis kørelæreren har indset eller burde have indset, at eleven havde det pågældende stof i blodet. Der kan i den forbindelse henvises til Vestre Landsrets dom i Ugeskrift for Retsvæsen 2001, side 918, hvor en kørelærer, der havde ladet en elev med en alkoholpromille på 1,79 føre bilen, blev frifundet, da han efter de foreliggende omstændigheder ikke burde have indset, at eleven var spirituspåvirket.

På denne baggrund finder Justitsministeriet ikke grundlag for at foreslå ændringer af bestemmelsen i færdselslovens § 64.

4. Domsmands deltagelse i færdselssager

Rigsadvokaten finder ligesom udvalget, at der kan være anledning til at overveje en ændring af reglerne om domsmænds medvirken i færdselssager, og tilslutter sig i den forbindelse de synspunkter, der fremgår af betænkningens kapitel 7.

Advokatrådet finder det betænkeligt alene at begrænse domsmænds medvirken i færdselssager ud fra ressourcemæssige og bevismæssige betragtninger. Advokatrådet anfører i den forbindelse, at en ubetinget frakendelse af førerretten for langt de fleste vil være særligt indgribende, i særdeleshed i sager, hvor førerretten er en betingelse for, at den pågældende kan bevare sit arbejde. Endvidere har advokatrådet anført, at særligt formildende omstændigheder kan have indflydelse på, om en ellers ubetinget førerretsfrakendelse skal gøres ubetinget. Advokatrådet finder derfor, at det vil kunne opleves som, og i konkrete sager vil være, en svækkelse af retssikkerheden, hvis domsmænds medvirken begrænses som foreslået af udvalget.

Som det fremgår af pkt. 7.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, finder Justitsministeriet, at reglerne om domsmænds medvirken i færdselssager bør ændres i overensstemmelse med udvalgets overvejelser. Det er Justitsministeriets opfattelse, at lovforslaget, der er i overensstemmelse med udvalgets overvejelser, vil sikre, at der tilvejebringes klarere og mere enkle regler om domsmænds medvirken i færdselssager uden, at der vil blive tale om en svækkelse af retssikkerheden i forbindelse med behandlingen af sådanne sager.

Der kan i den forbindelse peges på, at de sager, der efter forslaget ikke skal behandles under medvirken af domsmænd, vil skulle afgøres efter faste retningslinjer på baggrund af en forholdsvis enkel bevisførelse. Den tvivl, der vil kunne opstå i forbindelse med bevisførelsen, vil i almindelighed være af meget teknisk karakter, hvilket efter udvalgets og Justitsministeriets opfattelse ikke taler for domsmænds medvirken.

Justitsministeriet er opmærksom på, at ubetinget frakendelse af førerretten kan være en indgribende sanktion for den tiltalte. Som det imidlertid fremgår af pkt. 7.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, behandles en række sager allerede efter gældende ret uden medvirkende af domsmænd, selv om der kan blive spørgsmål om ubetinget frakendelse af førerretten. Dette gælder f.eks. sager om spirituskørsel, jf. færdselslovens § 119, stk. 3, nr. 3.

Justitsministeriet finder på denne baggrund ikke, at det forhold, at ubetinget frakendelse af førerretten kan være en meget indgribende sanktion, med tilstrækkelig vægt taler for at fastholde de gældende regler om domsmænds medvirken i færdselssager.

5. Lovforslagets ikrafttræden

Rådet for Større Færdselssikkerhed foreslår at lade de enkelte dele af lovforslaget træde i kraft på forskudte tidspunkter, som falder sammen med politiets konkrete mulighed for henholdsvis at håndhæve nulgrænsen for euforiserende stoffer og at anvende målinger af alkoholkoncentrationen i udåndingsluft som bevis i spiritussager.

Hverken udvalget eller Justitsministeriet har fundet grundlag for at foreslå en bestemmelse, der indebærer, at justitsministeren kan fastsætte tidspunktet for lovforslagets ikrafttræden.

Som det fremgår af pkt. 3.2.5 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, har udvalget om den del af forslaget, der vedrører anvendelse af målinger af alkoholkoncentrationen i udåndingsluft som bevis i sager om spirituskørsel, anført, at det ville være uhensigtsmæssigt at vedtage ændringer i færdselsloven, som først skulle træde i kraft flere år efter vedtagelsen. Udvalget har videre anført, at det er uproblematisk, at de foreslåede bestemmelser træder i kraft, selv om det endnu ikke i praksis er muligt at gennemføre bevisfaste målinger af alkoholkoncentrationen i udåndingsluft. Justitsministeriet kan tilslutte sig det, som udvalget har anført, jf. pkt. 3.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Justitsministeriet finder, at den del af lovforslaget, som vedrører den foreslåede nulgrænse, af færdselssikkerhedsmæssige hensyn bør træde i kraft snarest muligt. Dette gælder uanset, at den forudsatte uddannelse af politipersonale i gennemførelse af hurtigtests og øjenundersøgelser, først vil kunne gennemføres efter lovforslagets ikrafttræden.

III. Lovforslaget

Lovforslaget svarer med enkelte ændringer af sproglig og redaktionel karakter til lovudkastet i betænkningen.

Der er herudover i lovforslagets § 1, nr. 16, foreslået en ændring af færdselslovens regler om domsmænds medvirken i færdselssager. Spørgsmå-

let er overvejet i betænkningen, der dog ikke indeholder et egentligt forslag herom. Lovforslagets § 1, nr. 16, er imidlertid udformet i overensstemmelse med de overvejelser, som udvalget har anført i betænkningen.